

GAZETA POLSKA

Prenumerata w miejscu kwartal-
nie złtp. 12— miesięcznie złp. 4.
Ner pojedynczy gr. 6.

N° 201

Prenumerata na prowincję z opłatą
pocztową złp. 20 kwartalnie.

w Warszawie dnia 25 Lipca 1828 roku w Piątek.

WIADOMOŚCI HANDLOWE.

LONDYN dnia 11 lipca. — Bil zbożowy jeszcze niepozyskał za-
twierdzenia.

Zapas zboża pod zamknięciem rządowym, na d. 8 t. m. był nastę-
pujący: Pszenicy 130,553, Jęczmienia 30,056, Owsa 11,420. Fasoli
19,551, Grochu 2979, Siemienia lnianego 4879, Rzepaku 19 kwar-
terów. Konieczyny 42,236, Mąki 1,501 cetnarów.

Ceny średnie tygodniowe: Pszenica 54 s 10 d, Jęczmień 29 s 4 d.
Owies 20 s 8 d, Żyto 30 s 11 d. Fasola 37 s, Groch 38, s 5 d.

Cena średnia ostatniego tygodnia. Pszenica 56 s 7 d, Jęczmień
30 s 4 d, Owies 21 s 4 d, Żyto 30 s 11 d, Fasola 38 s 2 d, Groch 39 s
d.

W zeszłym i w tym tygodniu dowieziono. W zbożu angielskim.
Pszenicy 4457, Jęczmienia 851, Słodu 1664, Owsa 2350, Fasoli
980, Grochu 211 kwaterów. W zbożu zagranicznym. Pszenicy 4700,
Owsa 215, Fasoli 48 kwaterów. W zbożu irlandzkim. Pszenicy 41; Ję-
czmienia 310, Owsa 4728 kwaterów.

WIADOMOŚCI KRAJOWE I ZAGRANICZNE.

KROLESTWO POLSKIE. — Warszawa.

Wiadomości od armji czynnej z dnia 2 (14) lipca 1828r.

Przednia straż generała porucznika Rüdigera wystą-
piwszy z Bazardzik dnia 27 czerwca (9 lipca) ruszyła
po drodze ku Kostudji do rzeczki Uszenli; tegoż dnia
czaty nasze postrzegły oddział nieprzyjaciół z 6,000
jazdy złożony który w dniu 25 znajdował się pod Ba-
zardzik, i który za pierwszym pokazaniem się Kozaków
odstąpił od Kostudji. D. 29 czerw: (11 lip): przednie cza-
ty nasze posunęły się do tego miasteczka i zajęły one;
nieprzyjaciół zaś ustąpił udając się drogą do Szumli a
częścią i do Prawadi. Dnia 30 czerwca (12 lipca) będą-
cy na przodzie oddział nasz który się składał z dwóch
szwadronów pułków Alexandryjskiego huzarów, i je-
dnego dywizjonu z pułku xięcia Oranij przybyłego
tam na zluzowanie onego, postrzegłszy czaty nie-
przyjacielskie niezwłocznie uderzył na nie, rozbił
i ścigał aż do wsi Jassitepe, w odległości wiorst 10 od
Kostudji; lecz Turcy za odebraniem tam posiłków roz-
poczęli ogień, gdy tym czasem przeszedłszy skrycie w
znaczną siłę przez dolinę, napadli z natarczywością
na prawe skrzydło huzarów, starając się ich odciać.
Wszelako usiłowania te były nadaremne, huzary odsta-

pili do głównych sił przednich czatów; w krótko potem
przybył pułk huzarów achtyrski z dwoma konnemi
działami, uderzył na Turków i zniwolił ich do uciecz-
ki. Z naszej strony było raniionych oficerów 4, a niż-
szych stopni zabitych i raniionych do 70. Strata nie-
przyjaciela przez silne natarcie naszej jazdy i dziel-
ność artylleryji, nierównie jest znaczniejsza. Podług
zecznań jeńców, siła tureckiego oddziału który tu był
czynnym, wynosiła około 8,000.

Całej przedniej straży generała porucznika Rüdigera,
tak piechocie jako też jeździe rozkazano zostawać do-
tąd przy Kostudji i nieposuwać się dalej jak do wsi
Jassitepe.

Dywizja 9 piechoty ruszyła z tądz dnia dzisiejszego do
Kostudji, dokąd jutro udać się ma główna kwatery
Najjaśniejszego Pana z 8 dywizją, za którą postępować
będą następnie wojska 7 korpusu.

Podług odebranych doniesień od generała piechoty
Roth, 6 korpus przeprawiwszy się przez Dunaj pod
Hirsową, ciągnie ku Sylistrii przez Rassową gdzie dnia
29 czerwca (11 lipca) znajdowała się przednia straż
onogo.

Oddział naszych wojsk pod rozkazami generała poru-
cznika Kornitowa który obserwuje Zurżę, dnia 21 czer-
wca (3 lipca) odparł nader pomyślnie, silną wycieczkę
z tej twierdzy uczynioną; jeszcze w dniu 20 czerwca
(2 lipca) Turcy przeprawili wiele jazdy z Ruszczuka;
nazajutrz we 2000 jazdy i 4000 piechoty i 7 dział, attako-
wali oni ze wszech stron nasze przednie czaty starając się
zająć skrzydło naszego oddziału, lecz mężny odpór ba-
taljonu z półków Ekaterynburskiego i Tobolskiego,
szczególniej zaś pomyślnie poruszenia konnej artylleryji
zmusiła nieprzyjaciela do ucieczki w której ścigany
został przez kozaków i część pułku Kimburskiego Dra-
gonów. Turcy stracili w tej potyczce 80 ludzi którzy
zostali na placu, a prócz tego uwieźli z sobą wiele
zabitych i raniionych. Z naszej strony raniionych ludzi
10, a koni zabitych i raniionych 20.

— N. Pan postanowieniem swém w obozie pod Karassu
dnia 4 lipca r. b. mianować raczył kawalerem orderu
Orła Białego, JW. hr. de Goess, pełnomocnika N. Ces-
sarza austriackiego do likwidacji między królestwem
polskiem a Austrią. — Orderu S. Stanisława II klasy,
WW. Schaschek de Mezihurz, Bürgermeister, barona de
Lebzelterm c. k. austriackich radców nadwornych. —
Orderu S. Stanisława III klasy, xięcia Gustawa Cze-

dawniejszych do początku wieku XIX, wspomnienie o znaniach uniwersytetu profesorach, którzy już żyć przestali, a na zakończenie posiedzenia wiersze słowne do uroczystości w językach polskim, łacińskim, włoskim i rosyjskim. Z sali całe zgromadzenie udało się do kościoła uniwersyteckiego, gdzie odśpiewano hymn ś. Ambrożego i zanoszono gorliwe modły do Wszechmocnego, błagając o przyczynienie lat długich łaskawie panującemu Cesarzowi, opiekunowi nauk i oświecenia. Potem dany był świetny obiad, na którym stosowne toasty wnoszone były. Wieczorem gmachy uniwersyteckie i panująca nad całym miastem wieża ś. Jany rześisto były oświecone.

Świetny ten i okazały obchód pół-trzecia wiecznego bytu uniwersytetu na zawsze w dziejach tego zakładu pamiętnym pozostanie.

Dnia 29 czerwca członkowie rady uniwersytetu pod przewodnictwem rektora udali się do mieszkania JW. kuratora i złożyli mu w ofierze medal złoty za najwyższem potwierdzeniem na pamiątkę wyżej opisaną uroczystości wybity, który przez JW. ministra oświecenia narodowego przystąpił, nazajutrz po obchodzie, to jest dnia 26 otrzymano w Wilnie.

Opisanie medalu.

Na jednej stronie są popiersia króla Batorego i N. Cesarza Alexandra I, w stronę prawą obrócone: Napis na obwodzie Stefano Batorio *Conditori anno MDLXXVIII.* * Alexandro I, *Restauratori anno MDCCCIII.* * Na stronie drugiej popiersie N. Cesarza Mikołaja I, z napisem u góry Nicolao I, *Fautori:* pod spodem zaś literami drobniejszemi, *Universitas Litterarum Vilnensis hoc grati pique animi monumentum exstare voluit VII. Cal. Quint. MDCCCXXVIII.*

NORWECJA. — Z Chrystjanji, dnia 9 lipca. Król J. zamknął dnia wczorajszego nadzwyczajny Storthing następującą mową:

»Dobrzy panowie i norwegscy mężowie! Dopięty został zamiar, w jakim zwołani zostaliście na nadzwyczajny Storthing. Należy do istoty rządu reprezentacyjnego dochodzić stopniowo do potrzebnych ulepszeń. Okoliczność ta uszła prawie zawsze uwagi pierwszych prawodawców; lecz rząd ojcowski powinien umieć natrafiać na właściwą epokę. Obadwa prawa organiczne przezemnie sankcjonowane, zaspokoja potrzebę, która od lat 14 dała się uczuć. Wielce uradowany jestem, że przez nadanie tych praw pożyteczną wyświadczę wam usługę. Bez prawa o wyborach, wady w formalnościach jeszcze w roku bieżącym byłyby wstrzymały organizację waszą jako Stothingu, gdyby należało być zgłębione. Ustanowione teraz przepisy utwierdzą prawne wykonanie waszych swobód i bezpieczeństwo klas wszystkich społeczności. Prawo o odpowiedzialności usunie na przyszłość dowolność oskarżeń i wynikających z tad wyroków. Oznaczeni są urzędnicy którzy odpowiadają winni przed sądem sejmowym. Postanowieniem stale niedopuszczać, iżby mój rząd oddał się z drogi prawa i niedopuszczę namietnościom indywidualnym wykładać prawo samowolnie. W kraju konstytucyjnym organizacja zbliża się do upadku jak się weiska dowolność, a właśnie w interesie wolności obowiązane jest prawo hamować niesprawiedliwe i przesadzone wynurzenia wasze, z jakiego być wychodzące

punktu « Powiedziawszy monarcha o innych czynnościach Storthingu, zakończył mowę pożegnaniem członków. Za powrotem do pałacu przyjmował król cały skład Storthingu, którego prezes hr. Wedel Jarlsberg wyraził uczucia narodu w mowie krótkiej, ale pełnej myśli. Król odpowiedział na nią: »Znacie moje uczucia dla narodu norweskiego. Nie osłabną nigdy uczucia moje w usiłowaniu o ustalenie jego szczęścia i sławy. Obadwa narody doszły przez połączenie do wspólnej posiadłości pożytków wynikających z położenia szczyśliwego i do pierwiastków siły i samodzielności. Przy ciągłem staraniu o pokój zewnętrzny i spokojność wewnętrzną, pobłogosławi Niebo naszemu przedsięwzięciu.« Wszyscy członkowie mieli zaszczyt znajdowania się na obiedzie u króla J. (G.B.)

TURCJA i GRECJA. — Członek jeneralnej intendencji wojska stałego lądu, Viaro Capodistrjas, odplynął dnia 6 maja z Eginu i tegoż samego dnia około północy, zawinął do portu Megary. Nazajutrz uwiadomił go dowódca wojska, że w dniu następnym gotowe będzie wojsko do musztry. Dnia 8 wysiadł na ląd z zachowaniem przepisów tyczących się zdrowia, i wraz z Stratarechą Dynistym Jpsylantym znajdował się na musztrze którą, kierował jenerał Jerzy Kitzo. W tym dniu wystąpiły pułki pułkowników Kitzo, Tsavella, Hadsi Petro, Iano Strato, Dyovunioty, oddział Olimpijezyków, kapitana Sosta, i przyboczna gwardja Strataarchy. Po musztrze przeciągnęło wojsko przed członkiem intendencji, który mu przynależne oddał honory. Musztra wojska w Eleusis odłożoną była na dzień następny. Dnia 9 wieczorem wykonał pułk Dyovunioty na brzegu megarskim przepisana przysięgę. Dnia 10 napisał członek intendencji następujący list do Strataarchy.

»Kraj grecki. Intendentura jeneralna. Intendentura wzywa pana Strataarchę, aby w pismienym rozkazie dziennym z jej strony, podał do wiadomości wszystkich dowódców, zostających pod jego rozkazami, co następuje: Stosownie do rozkazu rządowego, »znajdowałem się pośród was, aby wypełnić otrzymane polecenia. Waleczność i gotowość wasza czynią rządowi najpiękniejsze nadzieje. Należy wam w teraźniejszym położeniu na wiele rzeczy mieć baczość i wiele myśleć a mianowicie nie spuszczać z uwagi własnego stanu waszego, stanu narodu, i rządu; ale to wszystko rozważycie dojrzałe, i wypełnicie wasze obowiązki, jeśli stosując się do przepisów wojennych, ściśle słuchać będziecie waszego patriotycznego i cnotliwego Strataarchy. Wiadomo waszemu Stratarsze i wam to nie tajno, że rodzinną ziemią waszą, wzywa was, abyście ją odzyskali. Była ona wolna i niegdyś sławną; czem jest teraz, wiecie sami. Oto patrzycie na święte Ateny, a w Atenach jest siedlisko dawniej sławy narodowej. Nie spodziewajcie się ujrzyć stały ląd Grecji wolnym, dopóki niegdyś panuje w Akropolidzie ateńskiej. Wiadomo waszemu Stratarsze i wam nie tajno, że rząd teraźniejszy wszystkich Greków uważa za swoje dzieci i nie odróżnia wyspiarzy od mieszkańców stałego lądu, ani tych od Peloponezyjczyków; wszystkich uważa on za prawdziwych dzieci, i rozdziela między wszystkich owoce staranności macierzyńskiej, ale również i wy wszyscy, jako czułą matkę szanować i słuchać go powinniście, aby uszanowanie i posłuszeństwo nasze, ile możności

zmniejszyło trudności, które otaczają wykonanie jego obowiązków. Kiedy wam Stratach rozkazy wydaje, rozkazuje wam głos ojczyzny, a kiedy rozkazy jego szanujecie i ich słuchacie, szanujecie tym samym ojczyznę i słuchacie jej głosu. Grecja zachodnia zaczęła się odradzać, a na wołanie owych braci naszych, odpowie głos wasz z murów Akropolis i to wnet, spodziewam się.» Dnia 10 maja 1828. W porcie Megary (podpisano) V. A. Capodistrias. Członek jener. intendenty wojska na stałym lądzie.

Dnia 10 z rana poptynał P. Viaro Capodistrias z portu Megary i we dwie godziny zawinął do portu Eleuzyńskiego, gdzie znowu jenerał Kitzo w jego i Stratachy obecności, musztrował pułk Grisiotego i inne nieregularne oddziały, poczem officerowie wykonali przepisana przysięgę. Dnia 11 polecił Panu intendentowi Papaluka dla ostrożności od powietrza, wyznaczyć oddzielne miejsce w okolicy klasztoru Phaneromene do umieszczenia, jakby w lazarecie, zbiegających z Aten Turków, z kąd dopiero po dniach 14 wolno im będzie komunikować się z mieszkańcami. Rozkazał oraz przez Stratachę pułkownikowi Grisiotemu, aby zbiegów w Eleuzis z ostrożnością przyjmował i do lazaretu posyłał, chłopców zaś, nie mogących jeszcze robić broń, kazał posyłać do klasztoru Phaneromene. — Prezydent Grecji wydał dnia 24 maja instrukcję dla nadzwyczajnych kommissarzy rządowych w sześciu departamentach Archipelagu. Przypomina im w niej obowiązki i cele rządu w czasie, kiedy wysyłał członków swoich do Morei, poleca im przywrócić prawny porządek rzeczy, oświadcza, że zamiarem rządu nie jest zaprowadzać nowe reformy lub polityczne instytucje, owszem pragnie on utrzymać dawne, ale, aby były użyteczne, zabezpieczyć je trzeba od nadużyć; szczególności wkłada na nich obowiązek, aby dołożyli starania, iżby wybrani byli Demogerontci, którzy na wyspach stanowią jedyną władzę rządową; aby jeśli tego uznają potrzebę koncentrowali rząd na wyspach w osobie jednej, któraby demogerontom przewodniczyła; aby organizowali urzędy zdrowia i policyjne; aby się znieśli z władzami miejscowymi względem obmyślenia funduszu na utrzymanie miejscowego rządu, oprócz tych jakie są potrzebne na opędzenie ogólnych wydatków krajowych; aby się zajęli urządzeniem żeglugi, wytipieniem rozbojów morskich, opieką handlu, aby zapobiegali sporom zachodzącym między agentami zagranicznymi, a rządem. Po ogłoszeniu tej instrukcji wydał prezydent do mieszkańców sześciu departamentów morza egińskiego następującą odezwę.

»Nadzwyczajni kommissarze rządowi przybywają do was, aby przez usiłowania swoje przyłożyć się do spełnienia życzeń, któreście tylekrotnie rządowi wynurziali, i aby władze miejscowe postawić pod tarczę praw. Jednym z największych interesów wysp i całego kraju jest interes żeglugi i handlu. Wiadomo wam najlepiej, że interes ten wystawiony był na największe niebezpieczeństwo z winy kilku rozbójników, którzy się odważali plamić nazwisko i banderę grecką. Jakkolwiek dotychczasowe rozporządzenia rządu pładze tej zapórę położyły, jednakże potrzebne są jeszcze inne środki, aby przekonać naród i Europę, że już więcej nie ma zarodów złego. Aby dostąpić tego wielkiego celu,

otrzymali kommissarze nadzwyczajni polecenie wykonywania tak pośrednio, jak bezpośrednio przepisów dotyczących się żeglugi narodowej. Pojęliście dokładnie, co one obejmują, byliście szczerze im posłuszni i bez wątpienia używać będziecie wynikłych ztąd pożytków. Przekroczenie Praw i nadużycia znowu kompromitujące banderę narodową, nieochybnie pozbawiłyby nas marynarki, a sami możecie osądzić, jaki was los wtenczas czeka. Rząd wzywa was z tą otwartością, abyście nadzwyczajnym kommissarzom zupełnie zaufali i rozporządzenia ich wypełnili w przekonaniu, że oni nie oddalą się nigdy od danych im zleceń. Wszystkie polityczne i wojskowe władze departamentu każdego, mają zatem obowiązek wypełnienia rozkazów wydawanych przez kommissarzy. Spólnie z rządem zaczynacie teraz pracować nad waszym odrodzeniem. Te usiłowania nasze dzieją się pod okiem mocarstw, które raczyły ulitować się nad naszym nieszczęściem i jeszcze większe jak w traktacie z d. 6 lipca czynią nam nadzieję. Przyszły los nasz jest w ich ręku. Pełnijmy więc naszą powinność, i nie wątpimy, ani o łasce Boga, ani o sprawiedliwości sprzymierzonych mocarstw.»

W Eginie, dnia 26 maja 1828. roku (podpisano) prezydent Capodistrias. Sekretarz stanu *Trikupi*.

— W pierwszych dniach czerwca zgromadziło się przed domem Miridszego, urzędnika celnego w Smirnie, kilkaset kobiet tureckich, uzbrojonych w kamienie i kije. Kobiety te, które poprzednio udały się były do pałacu gubernatora, gdzie zapewniły o uległości swojej dla sułtana i przywiązania do Paszy smirneńskiego, uskarżyły się na krzywdy, jakie z powodu owego poborcy ponosi miasto, przez co cena wszystkich artykułów konsumcyjnych znacznie się podniosła. Żądały w końcu, aby urzędnik wspomniany oddałony był z miasta. Dnia 7 czerwca zgromadziło się znowu przeszło 1000 kobiet z ponowieniem dawnych skarg i żądaniem sprawiedliwości. Miridszi uciekł z domu w obawie, aby go nie zakamienowały rozjadrzone kobiety. Gubernator przyrzekł im, że prośba ich dojdzie do wiadomości Porty. Dnia 7 czerwca, o godzinie 8 wieczorem, w bazarach, gdzie robią pudełka na suszone owoce, wybuchnął pożar, który w kilka godzin przeszło 250 sklepów w perzynę obrócił i niemal cały skład konopi zniszczył. Dopiero o godzinie 2 z rana ugaszono ogień i gdyby nie pomoc europejskich majtków nierównie większe byłby wyrządził szkody. — Korwetta turecka i galjota, którą Pasza mityleński z rozkazu Porty wystawić kazał, spotkały się d. 9 czerwca płynąc ku Dardanellom z fregatą Hellas, na której się znajdował admirał Miaulis i z dwoma greckimi brygamami, które natychmiast na statki nieprzyjacielskie uderzyły. Korwetta broniła się mężnie i usiłowała przybić do przylądku Baba, gdzieby ją tamtejsza warownia broniła; jakoż straciwszy maszt i nieco uszkodzona, dopięła swego celu. Dnia 11 czerwca posłali Grecy statek palny przeciw spomnianym obudwom okrętom tureckim które chroniąc się wpadły na miateczynę i rozbiły się.

(D. A.)

Do dzisiejszego numeru gazety, dołącza się dla prenumeratorów na prowincji Ner XV *Kroniki literatury polskiej*.